

Romarbrevet Kapitel 3. Övers och komm: Bo Giertz

Romarbrevet Kapitel 3 Gud har alltid rätt i sin dom (Rom 3:1–8)

Översättning

Vad är det då för märkvärdigt med judarna? Är den någon mening med omskärelsen? Jovisst, i högsta grad! För det första har anförtrött sitt ord åt dem. Om nu några av dem inte har trott det — ännu sen? Inte kan väl deras trolöshet göra Guds trohet om intet? Det vore ju orimligt! Nej, låt det bli klart: Gud är sannfärdig och ”varje människa en lögnare” — så som det står skrivet:

”för att du skall få rätt när du talar och bli den som vinner när man går till doms med dig.”

Om nu alltså det orätta hos oss låter Guds rättfärdighet framstå så mycket klarare — vad ska vi då säga? Är Gud kanske orättvis, när han vredgas på oss — om jag nu får tala som om det gällde en människa? Uteslutet! Hur skulle Gud då kunna sitta som domare över världen? Men om nu Guds sannfärdighet genom min falskhet har kommit att te sig så mycket större, honom till ära, varför ska då jag behöva dömas som syndare? Kan vi då inte lika gärna göra det onda för att befrämja det goda? ju så man säger för att smäda oss, och några påstår att det är så vi lär. De kommer att få sin välförtjänta dom.

Kommentar

Om nu judarna står under samma dom som hedningarna, så blir väl allt det meningslöst, som Gud gjorde när han utvalde ett egendomsfolk åt sig? Visst inte, svarar Paulus. Judarna har fått något, som ingen kan ta ifrån dem. De har fått Guds ord med alla dess löften. Om några av dem har avfallit i otro, så ändrar det inte Guds planer. Längre fram (kap 9–11) kommer Paulus tillbaka till den saken. När människor sviker, så visar det sig bara så mycket tydligare, hur trofast Gud är och hur han alltid får rätt. Inför Gud står alla människor som lögnare. De har varit otrogna mot det som de skulle ha hållit fast vid. Det är bara bra, att detta blir klart, säger Paulus. Det är när vi erkänner vårt svek, som vi får möta Guds trofasthet på allvar. Paulus citerar här den 51 psalmen (efter den grekiska översättningen, Septuaginta, som allmänt användes bland judarna och övertogs av fornkyrkan). Det är den psalm, som vi brukar använda som syndabekännelse i högmässan. Paulus behöver bara citera ett stycke ur en mening, inte ens en fullständig sats. Alla visste att det var fråga om Davids syndabekännelse, uttrycket för ett förkrossat hjärta. Och just där heter det, att Gud befinner sig rättfärdig och rättvis, just när jag står där som en syndare, under en välförtjänta dom. Min synd gör att Gud desto klarare framstår i sitt majestät.

Men då kan man komma med en fråga, som Paulus säkert ofta fått höra. Om också vår synd tjänar till att upphöja Gud, varför ska då behöva straffas för den? Är det inte orättvist av Gud? Paulus garderar sig genast och säger, att så kan man bara fråga, om man inte känner Gud utan mäter honom med människomått. Att Gud skulle kunna vara orättvis är en orimlighet. Han är ju hela världens domare, den som håller rätten i sin hand. All rätt kommer från honom. Rätt är det som stämmer med hans vilja och hans väsen. Detta, att Gud kan tvinga också det onda att frambringa något gott, det ursäktar inte syndaren, som gör det onda. Det är här som en del människor gör det värsta missbruket av Guds godhet. De säger: Om Gud ändå till slut låter något gott komma av synden och vänder allt till det bästa, och om Guds nåd bara blir större, när vår synd flödar över (som Paulus faktiskt säger i kap 5) kan man väl synda med gott samvete? Paulus har hört den invändningen. Ibland har den kommit från hans kritiker, som velat visa hur orimligt det är att säga, att allt beror på nåd. Och ibland har den kommit från sådana som åberopat Paulus men vantolka honom och ”dragit nåden till lösaktighet”. Paulus avfärdar dem alla med det barska beskedet att de kommer att få sin välförtjänta dom. Man förvränger inte ostraffat Guds evangelium på det viset.

Hela mänskligheten står under Guds rättvisa dom (Rom 3:9–20)

Översättning

Vad har vi alltså kommit fram till? Har vi judar något företräde?

Nej, inte alls. Jag har ju redan anklagat både judar och greker för att allasammans stå under syndens värde. Det står ju skrivet:

Det finns ingen rättfärdig, icke en enda. Det finns ingen förståndig, det finns ingen som söker Gud. Alla har de kommit på avvägar, allasammans är de odugliga. Det finns ingen som gör det goda, icke en enda. En öppen grav är deras strupe, sina tungor brukar de till svek. Huggormsgift döljer sig bakom deras läppar, deras mun är fylld av förbannelse och bitterhet. Snabba är deras fötter, när det gäller ett blodsdåd, förödelse och elände följer deras spår, och fridens väg känns icke. Guds fruktan är fjärran från dem.

Vi vet, att allt vad lagen säger, det säger den till dem som står under lagen, för att var mun skall bli tillstoppad och hela världen stå med skuld inför Gud. Ty av laggärningar blir ingen enda människa rättfärdig inför Gud. Vad som kommer genom lagen är kännedom om synden.

Kommentar

Nu summerar Paulus allt vad han hittills sagt. Både judar och greker står under Guds dom. Om någon inte vill tro det, så bör han lyssna till vad Skriften säger. Paulus citerar det ena bibelstället efter det andra, för det mesta ur Psaltaren. Alla handlar de om medlemmar av Guds folk och alla säger de detsamma: det står illa till bland dem. Naturligtvis kunde en jude — liksom en moralist i våra dagar — säga, att så illa är det i varje fall inte. Det finns ju ändå goda människor, som redligt gör det bästa. Paulus skulle ha svarat: Det behövs mera för att vara rättfärdig inför Gud. Han skulle kanske hänvisat till Jesu ord i bergspredikan. Det gäller ju hjärtats innersta, också våra uppsåt och begär. Och då gäller det utan undantag: Det finns ingen som är rättfärdig.

Ännu ett argument har Paulus till hands mot den som försöker säga: Det här gäller inte mig. Det är just vad det gör, säger han. Lagens krav gäller var och en som hör dem, alla dem som har fått lagen och lärt känna den. Och till allra sist ger Paulus en klassisk formulering av lagens uppgift och säger något som i alla tider har varit lika överraskande och lika chockerande för flertalet människor. Den vanliga uppfattningen är ju att lagen talar för att vi skall bli goda och rättskaffens människor och på den vägen komma till Gud. Människor brukar tro, att om de på allvar vill lyda Gud och lyssna till honom, så måste det leda till att de blir bättre och bättre. Men resultatet blir det motsatta. I sina egna ögon blir de bara sämre. De ser fler och fler fel hos sig. De märker att det är långt mer som fattas än de anade, och att lagen kräver långt mer än de kan åstadkomma. Och det var just meningen, säger Paulus. Var mun som ursäktade sig eller berömde sig av en eller annan god egenskap, skulle bli tillstoppad och vi skulle alla stå där med skuld. ”Ty av laggärningar blir ingen enda människa rättfärdig inför Gud.” Laggärningar är just de goda gärningar som lagen kräver, först och främst kärleken. Ingen blir färdig med de gärningarna. Att vara rättfärdig innebär just att vara färdig med allt vad Gud begär. Och det blir ”intet kött”, säger Paulus och menar: ingen skapad varelse, ingen enda människa. Vad lagen utträttar, det är att låta oss se våra synder och vår skuld inför Gud.

Därmed är Paulus färdig med första delen av brevet. Han har ställt upp sitt tema och klargjort problemet. Nu kommer lösningen.
 Rättfärdigheten från Gud (Rom 3:21–26) Översättning

Men nu har oberoende av lagen en rättfärdighet från Gud blivit uppenbarad, en som lagen och profeterna vittnar om, en rättfärdighet som kommer från Gud, genom tron på Jesus Kristus, till alla dem som tror. Här finns ingen skillnad. Alla har ju syndat och ingen har kvar den härlighet vi fått av Gud. Alla blir de rättfärdiggjorda, alldeles oförtjänt, av hans nåd, genom den förlossning som kommer till oss i Kristus Jesus, honom som Gud har ställt fram som ett medel till försoning, genom tron, i hans blod. Det gjorde Gud för att visa att han är rättfärdig. Med de synder som tidigare blev begångna hade han haft överseende i sin långmodighet. Men nu i vår egen tid ville han ge bevis på sin rättfärdighet, för att vi skulle veta, både att han själv är rättfärdig och att han gör den rättfärdig som tror på Jesus. Kommentar

Paulus inledde det avsnitt, han nu avslutat, med orden: Guds vrede uppenbaras från himmelen… Nu börjar han nästa stora avsnitt med att säga: Men nu har en rättfärdighet från Gud uppenbarats…

Denna rättfärdighet, som sänks ned från Gud, är alltså räddningen i mänsklighetens hopplösa situation. Den som får den blir ”färdig med det rätta”. Här finns inga obetalda skulder, inga ouppfyllda krav. Allt är som det skall mellan oss och Gud. Och det har det blivit ”oberoende av lagen”, ”genom tron på Jesus Kristus”. Lagens krav har ingenting att göra med rättfärdigheten från Gud. Den har ”blivit uppenbarad”, så som Gud uppenbarar det som förut var dolt för oss, det som bara han visste om och bara han kunde åstadkomma. Så sänks rättfärdigheten ned från Gud ”till alla dem som tror”. Den tas emot i tro, som en gåva och ett löfte. ”Här finns ingen skillnad.” Mätt med den mänskliga rättfärdighetens mått kan det vara stor skillnad mellan nidingar och hyggligt folk. Men inför Gud är vi alla syndare, som har förlorat den härlighet, den likhet med Gud, det barnskap, som människan fick i skapelsen. Vi bär alla på något som inte kan förenas med Gud, något som drar över oss dom och död. Men nu kan vi alla göras rättfärdiga och sättas i ett förhållande till Gud, som hans skuldlösa barn. Och det sker ”alldeles oförtjänt, av hans nåd”.

När Paulus hunnit så långt, säger han äntligen hur denna frälsande rättfärdighet har kommit in i världen. Det har skett ”genom den förlossning som kommer till oss i Kristus Jesus”. ”Förlossning” är ett ord, som egentligen betyder ”lösgörande”, ”friköpning” och brukade användas när slavar fick sin frihet tillbaka för en summa pengar. Kristus har alltså friköpt dem som var trälar. Gud hade ”ställt fram honom som ett medel till försoning”. Försoningsmedel har det funnits i alla tider. Eftersom människan har förmågan att uppleva sin skuld inför Gud, finns det också överallt i världen ett behov av försoning med Gud. Åt Israel hade Gud givit templet och offertjänsten som ett sådant försoningsmedel, som skulle användas ”intill dess tiden var inne för en bättre ordning” (Hebr 9:9f). Det ord, som Paulus här använder för ”försoningsmedel” kunde också användas om ”nådstolen”, locke med kerubbilderna som täckte den kista där lagens tavlor förvarades i det allra heligaste. Det är möjligt att Paulus syftar just på denna ”nådstol”. Det var på den som översteprästen en gång om året, på den stora försoningsdagen, stänkte blod för försoning för folkets synder. Denna nådstol hölls dold för folkets blickar. Ingen mer än översteprästen hade sett den. Men nådstolen Kristus har Gud ställt fram för allas ögon, för att alla skall kunna träda fram och ta emot försoning och få rättfärdighet inför Gud. Den skänks ”genom tron, i hans blod”. Tron tar emot vad blodet har verkat. Kristus är offerlammet. Han har dött i vårt ställe. Med sin död har han sonat våra synder.

Så har Gud visat att han är rättfärdig. Han kan inte kompromissa med synden. Det som är ont, kan aldrig bli ett med honom. Därför kan vi det inte heller. Före Kristus hade Gud liksom suspenderat sin dom och översett med synden, i väntan på tidens fullbord, då han skulle visa att han var rättfärdig och samtidigt göra oss syndare rättfärdiga. Den synd, som aldrig kan förenas med Gud, tog Kristus på sig. Han som var sann Gud blev ”för oss gjord till synd”, som Paulus säger på ett annat ställe (2 Kor 5:21). Så möttes Gud och vår synd. Det betydde en dödsdom över synden. Men domen drabbade icke oss utan Sonen, som dog för oss. Så har Gud visat, att hans dom över synden står fast. Men samtidigt har han gjort det möjligt för oss syndare att få allt förlåtet och stå som rättfärdiga inför honom – genom tron på Jesus.

En rättfärdighet utan laggärningar (Rom 3:27–31) Översättning

Vad blir det då av alla berömliga gärningar? De är utestängda. Enligt vilken lag? Gärningarnas? Nej, men enligt den lag som gäller för tron. Vi menar nämligen att en människa blir rättfärdiggjord genom tro, utan laggärningar. Eller är Gud till bara för judar? Och inte lika mycket för hedningarna? Jovisst, lika mycket för hedningarna, så sant som Gud är en, han som rättfärdiggör de

omskurna av tro och de oomskurna genom tro. Upphäver vi då lagen genom tron? Tvärtom: vi stadfäster lagen.

Kommentar

Räknas då inte alls våra goda gärningar? Nej, säger Paulus, i det här sammanhanget får de inte komma med. De är utestängda ”utlåsta”, ”portförbudna”; kunde man översätta. Det är de inte enligt moralens vanliga lagar. Enligt dem må de gärna kallas för goda gärningar. Men här gäller trons lag, som säger att alla är syndare och blir gjorda rättfärdiga alltså oförtjänt, utan laggärningar. Vi måste åter hålla i minnet, att ”laggärningar” också innefattar kärlekens goda gärningar, det bästa vi kan åstadkomma. Våra förtjänster har verkligen ingenting att göra i detta sammanhang. Och väl är det. Ty skall förtjänsterna gälla, så skall fel och försummelser också göra det, och då hamnar vi alla på minus. Men Gud är verkligen en frälsare för både judar och hedningar. Hans rike är inte till för en liten grupp av moraliskt högstående människor utan för den stora massan av syndare. Han som har skapat dem alla har hjärta för dem alla. Just därför har han gjort det möjligt för alla att bli rättfärdiga genom tron på Jesus.

Men upphävs då inte lagen? Släpper man inte lös elakhet och ansvarslöshet? Nej, tvärtom, säger Paulus. Vi gör verkligen lagen gällande. Rättfärdiggörelsen sker utan alla goda gärningar – i den mening att de goda gärningarna varken gör till eller från. Men den som blivit rättfärdiggjord är aldrig utan goda gärningar. De följer av tron. Till den saken återkommer Paulus längre fram i brevet.

Copyrightregler:

Bo Giertz är upphovsman till såväl översättning som kommentar,
Nedladdning och utskrift av såväl översättning som kommentar får endast ske för personligt bruk,
All övrig användning av såväl översättning som kommentar måste godkännas av rättsinnehavarna samt
Stiftelsen bibelskolan.com åtar sig att förmedla eventuella förfrågningar om vidare användning av översättning och/eller kommentar till rättsinnehavarna.

REGISTER:Nya Testamentet Romarbrevet